

Kupina įtamos, prikaustanti dėmesį, puiki.

WILL DEAN

JUODOSIOS NAŠLĖS

TRILERIS

CATE QUINN

baltos lankos

Cate Quinn

Juodosios našlės

trileris

Iš anglų kalbos vertė Viktorija Uzėlaitė

baltos lankos

1

Reičelė, vyriausioji žmona

Teatleidžia man Viešpats, šiandien pamelavau policininkui. Pasakiau, kad Bleikas nė sykio nebuvo pakėlęs prieš mane rankos. Mielai pasiteisinčiau tuo, kad saugojau jo atminimą, bet tai būtų dar vienas melas. Iš tikro baisiai nenorėjau, kad pašaliečiai gautų dar vieną dingstį smerkti mūsų gyvenimo būdą.

Tai įvyko rančioje, atvykus pareigūnams. Tvarkingai išsidėliojusi švarius stiklainius, į juos dėjau pjaustytas sūdytas bulves. Šie metai buvo lietingi, derlius didesnis nei paprastai, taigi turėjau sočiai konservavimo.

Kasdieniai darbai mane visada ramino. Primindavo, kaip vaikystėje su broliais ir seserimis basi virtuvėje ruošdavom maistą žiemai. Šluostydama briaunas ir sukdamą dangtelius, tyliai niūniavau. Mano sandėlis visada būdavo prikrautas spalvingų daržovių ir sūdytos jautienos. Mėsa nebūdavo labai graži, bet tikrai skani.

Spėju, Nelsonų ranča miestiečiams atrodo labai paprasta. Tai senas kelių akruų ūkelis, šeštajame dešimtmetyje žmonės čia laikė karves. Prieš penkerius metus Bleikas pakiužusioje troboje įrengė viryklę ir šiokius tokius patogumus. Aplinkui šimto mylių spinduliu vien dykuma ir kalakutiniai grifai. Man tai rojus žemėje.

Buvo ruduo, bet dar šilta, tad visos durys atlapotos. Jutau, kad oras keičiasi. Staiga plūstelėjo karščio banga, kaip esti prieš audrą. Giliu dykumos dangumi ėmė plaukti balti purūs debesys. Užsimerkiau ir, atgręžusi veidą į virtuvės langelį, pasimėgavau saulės spinduliais. Kai atsimerkiau, trobos tarpduiry stovėjo būrelis policininkų.

– Ponia Nelson?

Pakėliau galvą, mano rankoje buvo peilis. Miesto pareigūnus turbūt nustebino mano beformė kaimiška nuo čiurnų iki kaklo užsagstyta suknelė ir į kasą supinti šviesūs plaukai. Nušluosčiau nuo ašmenų bulvių krakmolą. Ir padėjau peilį.

– Pareigūne, kurios ponios Nelson ieškot? – Apžvelgiau juos visus paeiliui.

Kai kurie to neslėpdami dairėsi po rančą. Kiemas su apgriuvusiais ūkiniais pastatais, sandėliuku sausiams produktams ir nebaigtomis kasti daržo lysvėmis atrodė ne itin tvarkingai. Užtat viduje buvo švaru ir jauku, daug rankomis nertų daiktelių. Čia stovėjo sofutė su dviem pagalvėlėmis. Pati jas pasiuvau ir didelėmis ryškiomis raidėmis išsiuvinėjau: „Namai ten, kur širdis“ ir „Dievas yra Meilė“. Virtuvę sudarė paprastas darbatalis ir kriauklė. Dar buvo lentyna su dujine viryklėle maistui pasišildyti ir konservavimo įranga, Bleiko man padovanota per antrąsias vestuvių metines.

Palėpėje, kur anksčiau laikydavo šieną, pasistatėm lovas. Dvi viengules dviem žmonoms. Ir vieną dvigulę Bleikui ir tai, kurią jis išsirenka nakčiai.

Vienas pareigūnas pakėlė šeimos nuotrauką. Ji buvo dar ryta netrukus po to, kai Bleikas vedė Tiną. Visos trys stovim už mūsų vyro. Aš, vyriausia, ta proga buvau gražiai susišukavusi šviesius plaukus, rausvai pasidažiusi lūpas, pasipuošusi

gėlėta palaidine, krintančia ant plačių klubų. Liesutė Emilė at-
rodo jaunesnę nei devyniolikos, žalios akys prožektorių švie-
soje plačios kaip kiškio, balti purūs plaukeliai sugarbanoti. Ti-
na šypsosi kaip grietinę išlaižiusi katė. Juodi jos plaukai tiesūs,
suknelė aptempta, su gilia iškirpte, veidas smarkiai išdažytas.

Tuo metu į priekį pasibrovė pareigūnė – policininkė ap-
temptomis kelnėmis. Atrodė trykštanti sveikata, kaip tos nereli-
gingos savaitgaliais sportuojančios Solt Leik Sičio merginos. Ji
buvo išpūdingų šviesrudžių akių ir žvilgančių kaštoninių plau-
kų, surištų į uodegą. Iškart supratau, kad ji nelanko bažnyčios.

– Pareigūnė Bruer, – prisistatė policininkė ir ištiesė įde-
gusią ranką.

Paspaudžiau ją. Delnas buvo šiltas ir tvirtas.

– Norit pasakyti, kad yra ne viena ponია Nelson? – pa-
klausė ji.

– Hm. Ne, ponია.

Kažkodėl dirstelėjau į peilį. Bruer prisimerkė, lyg pričiu-
pusi mane meluojant.

– Turiu omeny, kitų dabar nėra namie.

Ji atsikrenkštė.

– Ar jūs Reičelė Nelson, ištekėjusi už Bleiko Nelsono?

– Taip, ponია, antradienį sueis šešeri metai. – Šyptelė-
jau. – Matot, vakar buvo mūsų vestuvių metinės.

Regis, ji sutriko. Pažvelgė į vestuvių nuotrauką.

– Jūs mormonai? – paklausė.

– Mes mieliau vadinamės Pastarųjų dienų šventaisiais, –
iškošiau pro dantis. – Galėčiau paklaust, kokių reikalu?

– Ponია Nelson, – įkvėpusi pasakė ji, – deja, turim blogų
žinių – apie jūsų vyrą.

Mane pribloškė ne žodžiai, bet tonas.

- Ar jis suimtas? – Pajutau, kaip užkaito skruostai.
Ji papurtė galvą.
- Ne.
- Ar aš suimta?
- Verčiau prisėskit.

2

Tina, jaunesnioji žmona

Turiu pripažinti – Piktoji Žiežula šįryt pasirodė puikiai. Reičelei vienintelei iš mūsų užteko drąsos nueiti į morgą ir jį atpažinti. Tokio šūdo galima prisižiūrėti per kriminalines laidas. Televizijos dramas. Giminaičiai raudodami patvirtina: „Taip, tai jis.“ Niekada niekas neištaria: „Ne, aš negaliu.“

Policininkai mane užklupo pirmą kartą po pusantrų metų ieškančią dozės. Kaip koks nelaimingas pašto balandis su radau kelią į Rio Grandę – du kvartalus užimantį Solt Leik Sičio narkotikų rajoną. Tokiems kaip aš, kilusiems iš Vegaso, tai kelia juoką. Ten, kur augau, visas prakeiktas *miestas* buvo pametęs galvą dėl to šūdo. O čia žmonės nervinasi, kad poroje gatvių keli bastūnai suka verslą.

Šiaip ar taip, sučiupta policininkų, pamaniau, kad jie mus visus suims už bigamiją. Nuvažiavom į nuovadą ir įėjom į kabinetą. Į tokius kabinetus vedami žmonės, oficialiai dar nepatekę į bėdą. Ten visi tau geri, nors prie žaizdos dėk, ir nieko neįrašinėja.

Taigi sėdėjau toje Solt Leik Sičio policijos būstinėje ir galvojau sau, kad mažai kas pasikeitė, nebent tik kaltinimai. Likimo pokštas, ar ne? Vegase mane suiminėjo už prostituciją. Čia – kad esu ištekėjęsi.

Įėjo ta graži moteris. Aukšta, dailiai sudėta. Jos plaukai rudi, paprastai surišti, bet baisiai blizgūs, tarsi kūnas neišvertų nepaskelbęs apie puikią sveikatą. Beveik nepasidažiusi, įdegusi kaip kalnų žygeiviai, akys gintaro spalvos. Arba aukso.

Ji man priminė turizmo skrajutes, kurias siūsdavo Bleikas. Tose nuotraukose „švariai gyvenantys“ žmonės, vilkintys sportinę aprangą, reklamuoja Jutos gyvenimo būdą: snieglen-tes žiemą, kalnų dviračius vasarą.

Ji prisistatė pareigūne Bruer. Paprastai tokios moterys man nepatinka. Jos tariasi žinančios, ką reiškia augti skurde, nors iš tikrųjų neturi žalio supratimo.

– Jūs ponია Tina Nelson?

Papurčiau galvą.

– Aš Tina Keidis.

Įžūliai pasižiūrėjau į ją, kad žinotų neišpešianti iš manęs prisipažinimo, jog esu Bleiko žmona. Tai jau būtų nusikaltimas. Atsilošiau kėdėje.

– Ar jūs, policininkai, šituos stalus ir plastikines kėdes perkat urmu? – paklausiau. – Nes Vegase lygiai tokie patys.

Tai pasakiau ne šiaip sau. Milijoną kartų tupėjau nuovadoj, taigi neverta mėginti mane įbauginti.

– Panele Keidis, – kreipėsi farė, – dykumoje rastas kūnas. Manom, jūsų vyro.

Praradau žadą.

Tada Bruer išklejo visą istoriją. Kažkoks vienvėdis ištroškęs miestietis važinėdamas kur akys veda pamatė prie upės ratus sukančius grifus. Tai ta pati upė, kurioje mėgo žvejoti Bleikas. Paskui ji papasakojo apie kūną ir kodėl farams kilo įtarimų. Jie suabejojo, kad Bleikas būtų galėjęs pats taip susižaloti.

Kai ji viską smulkiai išdėstė, man net pagailo jį radusio vyruko.

– Girdėjau, pareigūnai jus rado Rio Grandėje, – pridūrė Bruer. – Tame kvartale retai sutiksi mormoną. Pasiklydot?

Pamelavau jai prastai pažįstanti miestą. Bet jie nekvaili. Veikiausiai jau išsitraukė mano colio storumo bylą iš Nevados.

Pasakyti tiesą? Po vestuvių metinių... man regis, palūžau. Išmokiau į miestą ieškoti bėdos. Bleikas perspėjo, kad bus sunku. Dalytis juo su kitomis moterimis. Bet nemanau, kad jis viską iki galo apgalvojo. Kitos dvi buvo taip išauklėtos. Dievobaimingos, įsitikinusios, kad vyras – šeimos galva. Man tai buvo nauja. Niekada negyvenau šeimoje. Buvau tampoma tai pas globėjus, tai pas mamą, jei ji pasirodydavo mieste.

Galėjau prašyti Viešpatį Jėzų stiprybės ir melsti Dievą atleidimo, bet kiekviena diena rančioje buvo kankynė. Prisiekiu: *juste jutau*, kad plyšta širdis, krūtinėj virsta kruvina koše.

Reičelė tikino, kad darysis lengviau, bet nemanau, kad ji kada nors mylėjo Bleiką taip, kaip aš. Jiedu įsimylėjo studijuodami. Du dori mormonų vaikai pasielgė kaip pridera. Reičelė mėgsta elgtis taip, kaip iš jos tikimasi. Ir laimėti. Pastarąją dalį ji slepia. Bet ponios mormonės aureolė švyti šimto mylių spinduliu.

Ko gero, todėl Reičelė ir leido vyrui parsivesti daugiau žmonių. Jai negana būti gera mormone. Ji turi būti geriausia.

Žodžiu, Reičelė nenutuokė, kaip buvo mudviem su Bleiku. Kaip jis žiūrėdavo į mane tame reabilitacijos centre. Kaip stengėsi išgelbėti mano sielą. Tiesą sakant, mudu apie tai net pajuokaudavom. Aš jį paerzindavau. Ką toks gražuoliukas veikia narkomanų būryje? Ir panašiai. Jis prisipažino nebaigęs

misijų ir norįs atidirbti reabilitacijos centre. Aš vėl pasišaipiau, kad, net ir atvertęs mus, besigydančius narkomanus, jis negaus daug taškų, nes, ištroškę naujo gyvenimo, galim patikėti bet kuo. Jis nusikvatojo ir atsakė, kad esu netoli tiesos. Mudu kartu dažnai juokdavomės.

Tiesa ta, kad Bleikas mane išgelbėjo daugeliu atžvilgių. O kai pirmą kartą šokom per apgailėtiną kalėdinį vakarėlį reabilitacijos centre, jis sušnabždėjo man į ausį niekada niekam neįjautęs to, ką jaučiaš man.

Niūriomis naktimis, kai miegodavau viena, o Bleikas būdavo su kita žmona, laikydavausi įsikibusi šios minties.

Blogiausia būdavo leidžiantis saulei, kai Reičelė pradėdavo ruošti klaikią mormonišką vakarienę iš konservų. Oras net čirkšdavo nuo įtampos. Būčiau galėjusi prisiekti, kad dvigule lova tekėdavo elektra. Reičelė žiūrėdavo visur, tik ne į palėpę. Emilė tapdavo dar tykesnė nei paprastai. O aš pasidarydavau nervinga. Nenustygdavau vietoje. Kalbėdavau bjaurastis. Kaip tada, kai buvau priklausoma ir negaudavau dozės.

Leidžiantis saulei, mes, žmonos, daugiausia riedavomės. Lauko ir namų darbai būdavo baigti. Rančioje šviesos buvo maža, televizoriaus neturėjom, išskyrus mažiuką nešiojamąjį. Emilė dievagodavosi jo nežiūrinti, bet kažkodėl kasdien išsekėdavo baterijos. Bleikas norėjo, kad visi kartu skaitytume Bibliją, bet jis ne visada būdavo namie. Taigi galėjom daugmaž numatyti, kas nutiks per metines.

Bleikas pasirinko mane tris naktis iš eilės. Tvyrojo įtampa. Prieš akis regiu mus, tris žmonas, sėdinčias ant sofos ir laukiančias, kuri bus pakviesta. Reičelė šypsosi keista Monos Lizos šypsena, tarsi jai į viską būtų nuspjaut. Aš pritaikau

gatvės pamokas – vaizduoju, kad galvoju apie nešvankybes.
Mažylė Emilė puriais plaukučiais atrodo persigandusi.

Keista, bet kuo labiau išsigandusi atrodydavo Emilė, tuo dažniau Bleikas ją išsirinkdavo.

3

Emilė, jaunesnioji žmona

„Jis negyvas, jis negyvas, jis negyvas, jis negyvas.“

Kaip ten sakoma? Nežinia, juoktis ar verkti. Taip ir jaučiausi sėdėdama policijos automobilio gale ir kratydama si dykumos keliu.

– Ir kaip jūs, ponios, grįždavot namo apsipirkusios? – paklausė automobilį vairuojantis policininkas. – Mes vos radom šitą vietą, nors ir turėjom palydovinę nuotrauką.

Užuot atsakiusi, gūžtelėjau pečiais. Man buvo įdomiau žiopsoti pro langą.

Rančioje turėjom jaustis saugūs. Ten neva galėjom būti savimi. Ir nebijoti Jutos įstatymų, draudžiančių neištikimybę.

– Vienas vyras, trys žmonos, teisingai? – pamėgino prakalbinti mane pareigūnas. – Jūs jauniausia?

Beveik nešnekėjau ir jie galiausiai atstojo. Sumečiau, kad policininkai veikiausiai jau matė vestuvių nuotraukas. Pirmoje – Reičelė šviesiais, apačioje užriestais plaukais, įsikibusi Bleikui į parankę, lyg laimėjusi prizą. Tada ji buvo liesesnė, bet tik vos vos. Po kelerių metų Bleikas rausvais šiek tiek patamsėjusiais plaukais šypsosi iš viršaus žiūrėdamas į mane, lyg žinotų kai ką, ko nežinau aš. Reičelė stovi už mūsų, savininkiškai uždėjusi ranką ant kreminės spalvos Bleiko švarko, kurį jis vilkėjo per visas trejas vestuves. Paskutinėje

nuotraukoje mes visos trys. Tina išsidažiusi lyg „Playboy“ fotosesijai. Reičelė žiūri buku žvilgsniu. Mano veide matyti palengvėjimas.

Važiuojant į miestą, policija kamantinėjo įvairiausių dalykų apie Bleiką. Apie jo pardavėjo darbą konservavimo įrenginių įmonėje. Kodėl tiek daug keliauja.

Pareigūnė mane rado klajojančią maždaug per mylią nuo rančos. Regis, vyliausi sulaukti kokio nors apreiškimo kaip šventasis Jeronimas Sirijos dykumose. Bet toli nenuėjau. Pavargo kojos.

Dykuma tave prisijaukina. Iš pradžių jos nekenčiau. Nekenčiau tos žiojinčios tuštumos. To, kad turi praustis puoduku semdamas vandenį iš kibiro. Taupyti šilumą ir šviesą, kad nesprogtų generatorius.

Po mūsų vestuvių Bleikas pasiėmė mane iš Solt Leik Sičio ir parsivežė į rančą. Mums riedant gilyn į dykumą, atrodė, kad sulig kiekviena mylia nubyra vis po dalelę manęs.

Esu kilusi iš miesto, todėl negalėjau patikėti, kad čia plyti tiek *tuščių* žemių.

– Čia visiškai nieko nėra, – pasakiau Bleikui. – Niekas ne gyvena.

Jis pamerkė man akį.

– Gal todėl tai ir vadinama dykuma, ar ne?

Susinėriau ant krūtinės rankas, prispaudžiau veidą prie lango ir ėmiau žiūrėti, kaip pro šalį slenka gelsvas ir rusvas peizažas. Jei ilgai jį stebi, akys ima kvailioti. Vaizdas išsiskaido į taškelius kaip sename kompiuteriniame žaidime. Akims nėra ko įsikibti. Pro šalį lekia ir lekia tie patys didžiuliai kalnai, sluoksniuotos it moliūgų pyragas uolos, geltonai oranžinis smėlis ir reti kuokštai šviesiai žalios žolės.

– Čia gali būti savim, – paaiškino Bleikas. – Niekas nebruka įstatymų. Į visas puses per šimtą mylių tik kalnai, smėlis ir dangus.

Manau, iš tikrųjų jis norėjo pasakyti, kad priklausysiu tik jam vienam.

Kelionę dar labiau gadino tai, kad Bleikas baisiai puikavosi, tarsi viską būtų sukūrus savo rankomis. Vis rodė į masyvias raudonas uolas, kalnus, ratus sukančius plėšriuosius paukščius. Patikėkit: jei automobilio durelės nebūtų buvusios užrakintos, būčiau iššokusi ir lėkte parlėkusi į Solt Leik Sitį.

Kai tik atvykom į rančą, iškart pačiupinėjau vieną tų žolės kupstelių. Maniau, bus minkštas kaip pagalvėlė, bet ne. Lape liai badė pirštus.

Bleikas pranešė, kad čia nėra mobiliojo ryšio, o naudojimasis laidiniu telefonu ribojamas, nes brangiai kainuoja. Jei norėsiu paskambinti, jis nuvešias mane į miestelį pavadinimu Taknotas. Arba galėsiu parašyti laišką ir paduoti jam išsiųsti. Pasirodo, Reičelė dažnai rašydavo laiškus visur išsibarsčiusiems broliams ir seserims.

– Reičelė nesusitinka su artimaisiais, – pasakė jis. – Bet rašymas jai teikia didelę paguodą.

Man niekada neatėjo į galvą paklausti, kodėl Reičelė nesimato su giminėmis. Suvokiau neturinti kam rašyti. Nei kam skambinti. Ką gi, kaip pasiklosi, taip išmiegosi. Tik vėliau sužinojau Reičelę melavus, kas ji iš tikro yra.

Atvirai kalbant, netrukus po vestuvių bandžiau paskambinti mamai, bet, vos išgirdusi mano balsą, ji padėjo ragelį. Tai buvo kitą dieną po vestuvių nakties. Prisiminus ją, kas kart nukrečia šurpas. Nesijuokit, gerai? Devyniolikos buvau visiška neišmanėlė. Prisiekiu. Nenutuokiau, kuo miegamajame

užsiima vyras ir žmona. Taip, pone, kai sužinojau, buvau priblokšta.

Žinot, koks kitas sunkiausias dalykas antrosios žmonos gyvenime? Juoksitės, kai pasakysiu.

Sunkiausia man buvo prisitaikyti prie maisto. Jergutėliau, kokia ji netikusi virėja! Buvau nepripratusi prie mormonų virtuvės. Mano vaikystė prabėgo toje miesto dalyje, kur gyvena imigrantų šeimos. Mes valgėm makaronus ir mėsos kukulius.

Pirmą mano naktį rančoje Reičelė išvirė neaiškios sriubos iš skardinės, kaip pagrindinį patiekalą atnešė bulvių košės iš pakelio su kieta kaip akmuo mėsa, o desertui sukrovė kažkokį bokštą iš želės ir grietinėlės. Jėzau aukštybėse, kas per mėšlas.

Baigiant valgyti, Bleikas sumurmėjo, kad vaisės puikios. Suvokiau, kad jis didžiuojasi, jog Reičelė šitaip pasistengė. Jos akimis, tai buvo puota.

Policijos automobilis įsuko į greitkelį ir nuriedėjo Solt Leik Sičio link. Įkvėpiau ir apsidairiau. Žali kelio ženklai, milžiniški kalnai tolumoje – ne rudi plokščiomis viršūnėmis kaip dykumoje, o pilki ir smailūs. Žiemą miesto kalnai pasidengia baltu sniegu, bet man labiausiai patinka pavasaris, kai išryškėja tamsūs lopai. Atrodo, lyg kas ant viršūnės būtų išliejęs ąsotį pieno.

Kai nusigavom iki miesto centro, ėmiau žvalgytis į ankštai susigrūdusius daugiaaukščius pastatus kvadratiniais langeliais.

Išvydau stadioną su tvarkinga raudonai balta iškaba, skelbiančia: „Sekmadieniais varžybos nevyksta“.

Pavažiuoju šalutine gatve netoli tos vietos, kur vaikystėje gyvenau. Pastebėjau itališką „Caputo's“ krautuvę, kurioje

mama kartais pirkdavo sūrį ir pomidorų padažą iš netvarkin-
gų lentynų su ryškiaspalvėmis pakuotėmis.

– Kaip jūs, ponio Nelson?

Suvokiau, kad pirštais liečiu stiklą. Lėtai sugniaužiau
kumštį.

– Viskas gerai, – atsakiau. – Tai mano vaikystės vietos.

Man dingtelėjo, kad vestuvių vakarą iš jaudulio vis tiek
nebūčiau galėjusi valgyti, net jei Reičelė ir būtų buvusi pui-
ki virėja. Kai įžengiau į namus, ji pasižiūrėjo į mane taip, lyg
trokštų užmušti čia pat, ant kreminės spalvos laminato, kur
mano kraujas įsigertų į tą siaubingą gumuluotą namie austą
kilimą.

Tarsi tik tą akimirką būtų supratusi, ką mudu su Bleiku
veksim miegamajame.

Staiga visas kitas mintis perskrodė aštrus kaip peilis su-
vokimas.

Man niekada nebereikės to daryti.

Išgirdusi keistą garsą, iš pradžių pamaniau, kad per po-
licijos radijo stotelę bliauna koks nors gyvuliukas. Ožiukas ar
paršelis. Tada supratau, kad garsą skleidžiu aš. Kvatojaisi.

„Jis negyvas, jis negyvas, jis negyvas, jis negyvas.“